

Spolufinancováno
Evropskou unií

Vyhodnocení potřeb škol a rizik v oblasti školství

v rámci projektu „MAP ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ IV pro území SO ORP
Moravská Třebová

reg.č. CZ.02.02.XX/00/23_017/0008249

Podzim 2025

1 Konkrétní potřeby škol

Tabulka 1: Konkrétní potřeby škol

Definované konkrétní potřeby škol	Počet škol
Vzdělávací potřeby pedagogů – formativní hodnocení, reflexe hodiny, kritické myšlení	22
Vzdělávací potřeby pedagogů – moderní didaktické formy výuky	20
Vzdělávací potřeby pedagogů – nenásilná komunikace	17
Potřeba nákupu dalších pomůcek	13
Vzdělávací potřeby nepedagogických pracovníků	12
Zapojení rodičů do chodu školy	12
Personální zabezpečení – psycholog, logoped, speciální pedagog	11
Vzdělávací potřeby ředitelů – manažerské dovednosti	10
Podpora klimatu školy, třídy	10
Potřeba rekonstrukcí budovy školy	9
Potřeba zřízení odborných učeben	8
Posílení spolupráce s poradenskými pracovišti	8
Vzdělávací potřeby pedagogů – digitální gramotnost	7
Vzdělávací potřeby pedagogů – zvyšování kompetencí ve svém oboru	7
Posílení spolupráce s OSPODem	7
Posílení spolupráce s místními firmami	6
Posílení spolupráce při přechodu dětí z MŠ do ZŠ	6
Personální zabezpečení – pedagogičtí pracovníci v předmětech	5
Zapojení žáků do chodu školy	4
Potřeba podpory třídních kolektivů	4
Potřeba posílení zájmových kroužků	4
Posílení spolupráce se zřizovatelem	3
Posílení spolupráce s místními spolky	2
Personální zabezpečení – nepedagogičtí pracovníci	1
Posílení spolupráce s knihovnou	1
Posílení místně ukotveného učení	1
Potřeba posílení školní družiny	1
Potřeba strategického plánování školy	1

Zdroj: dotazníkové šetření ve školách, podzim 2025

1.1 Shrnutí popisu potřeb škol

Mezi nejčastější identifikované potřeby patří:

- **Formativní hodnocení, reflexe hodiny, kritické myšlení (22 škol)**
- **Moderní didaktické formy výuky – badatelství, projektová výuka, tandem (20 škol)**
- **Potřeba nákupu dalších pomůcek (13 škol)**
- **Zapojení rodičů do chodu školy (12 škol)**
- **Vzdělávání nepedagogických pracovníků (12 škol)**

Školy výrazně hledají podporu ve zkvalitňování výuky a moderních pedagogických přístupech. Potřeba formativního hodnocení ukazuje, že školy se potřebují připravit na zavádění nového RVP. Častý výskyt potřeb týkajících se pomůcek naznačuje, že materiální vybavení je nadále vnímáno jako klíčová překážka kvalitní výuky.

Všechny bloky týkající se vzdělávání učitelů mají vysoký počet výskytů.

- **Digitální gramotnost (7 škol)** – přiměřeně časté, nejspíš už částečně naplněno projekty (Šablony, MAP, NPI ČR, ...)
- **Nenásilná komunikace (17 škol)**
- **Zvyšování kompetencí ve svém oboru (7 škol)**

Učitelé potřebují systematickou podporu „nových“ metod (formativní, badatelské, projektové), ale i psychosociální a komunikační dovednosti. Ukazuje se, že školy chtějí rozvíjet učitele v celé šíři jejich profese, ne pouze obsahově.

Některé položky ukazují výrazný nedostatek personálního zabezpečení:

- **Psycholog/logoped/speciální pedagog – 11 škol**
- **Pedagogičtí pracovníci v předmětech – 5 škol**
- **Nepedagogičtí pracovníci – 1 škola**

Školy dlouhodobě trápí **nedostatek odborníků na podporu vzdělávání**. To je v souladu s celostátní situací.

Poptávka po odbornících souvisí i s dalšími zjištěními – podporou třídních kolektivů, klimatu školy či přechodů mezi stupni.

Klima školy, práce s třídními kolektivy a vztahy

- **Podpora klimatu školy, třídy – 10 škol**
- **Podpora třídních kolektivů – 4 školy**
- **Nenásilná komunikace – 17 škol**
- **Zapojení žáků – 4 školy**

Školy chtějí zlepšit vnitřní atmosféru, vztahy a komunikaci. To může souviset s rostoucí náročností práce učitelů, složitějšími kolektivy a vyšší potřebou prevence než dříve. Ideální pro intervence typu: třídnické hodiny, komunitní kruhy, školní psycholog, mediace.

Spolupráce školy s aktéry v okolí

- **Rodiče – 12 škol**
- **OSPOD – 7 škol**
- **Poradenské pracoviště – 8 škol**
- **Spolky – 2**
- **Firmy – 6**
- **Knihovna – 1**
- **Zřizovatel – 3**

Výrazně se ukazuje potřeba **posílit komunikaci a spolupráci směrem ven**, zejména s rodiči, OSPODy a poradnami.

Spolupráce se spolky či knihovnami – Skutečnost, že školy tuto oblast v dotazníku nezaškrtovaly, neznamená nízký zájem o spolupráce. Naopak – mnoho škol již aktivně spolupracuje s místními spolky a knihovnami, a proto tuto potřebu nevnímaly jako nedostatek či oblast vyžadující podporu. V území tedy nejde o chybějící zájem, ale o to, že spolupráce už běžně probíhá a je funkční, takže ji školy neoznačují jako aktuální problém nebo prioritu k řešení.

Infrastruktura a materiální zázemí

- **Rekonstrukce budov – 9 škol**
- **Odborné učebny – 8 škol**

- **Pomůcky – 13 škol**

Mnoho škol řeší technický stav a vybavenost. To je kritická oblast, která může být dobře řešitelná investičními projekty, na rozdíl od personálních problémů.

1.1.1 Závěry z aktuálních identifikovaných potřeb škol:

1. **Prioritou území by mělo být systematické vzdělávání pedagogů**, zejména:
 - formativní hodnocení,
 - moderní didaktické přístupy,
 - práce s klimatem školy a komunikací.
2. **Školy výrazně potřebují odborné pracovníky** (psycholog, speciální pedagog). To je strategická oblast, která vyžaduje spolupráci se zřizovateli a hledání udržitelných modelů.
3. **Materiální a infrastrukturní potřeby jsou výrazné**, ale dobře popsatelně řešitelné pomocí dotačních titulů.
4. **Spolupráce s rodiči, poradnami, OSPODem a dalšími subjekty** je slabým místem, ale zároveň ukazuje potenciál posílit komunitní rozměr škol.
5. **Školy ukazují potřebu podpory napříč všemi oblastmi – pedagogickou, personální, materiální i vztahovou**, což signalizuje, že strategie rozvoje v území by měla být víceúrovňová a koordinovaná.

1.1.1.1 Zhodnocení nízké priority strategického plánování

Z výsledků je patrné, že **strategické plánování školy uvádí pouze jedna škola**, přestože v území jej **fakticky nevyužívá téměř nikdo**. To ukazuje na **nízké povědomí o významu plánování** nebo na vnímání plánování jako administrativní zátěže namísto nástroje řízení.

K čemu vede absence strategického plánování

1. **Reaktivní řízení místo koncepčního**

Školy spíše „hasí problémy“, než aby cíleně směřovaly svůj rozvoj. Jsou závislé na okamžitých potřebách či tlacích zvenčí.

2. **Nekonzistentní rozvoj školy**

Bez jasné strategie se mění priority podle personální situace, projektů či aktuálního vedení. To ztěžuje návaznost aktivit.

3. **Slabá kontinuita při změně vedení**

Nový ředitel často začíná „od nuly“, protože neexistuje dokument, který by ukazoval dlouhodobý směr školy.

4. **Horší možnosti čerpat finance**

Investiční i rozvojové projekty vyžadují plánování. Školy bez strategie často neumí projekty napojit na skutečné potřeby a hůře obhajují žádosti.

5. **Neefektivní využívání zdrojů**

Chybí propojení mezi personálními, materiálními a vzdělávacími potřebami – což se odráží v tom, že školy řeší mnoho akutních potřeb, ale ne jejich příčiny.

Proč je strategické plánování důležité

- **Udává dlouhodobý směr** – pomáhá škole vědět, kam směřuje za 3–5 let.
- **Umožňuje prioritizaci** – škola umí rozhodnout, co je skutečně klíčové.

- Zlepšuje komunikaci uvnitř školy – pedagogové vědí, proč se určité věci dělají.
- Posiluje vztah se zřizovatelem – zřizovatel rozumí plánům a investičním potřebám školy.
- Zjednodušuje přípravu projektů – strategie je podkladem pro žádosti o financování.
- Zvyšuje stabilitu školy – změna vedení nenaruší kontinuitu.

2 Rizika, která vidí školy v oblasti vzdělávání v budoucích letech

Školám byla nabídnuta rizika, která mohla označit, v případě definovat rizika další.

Vyhodnocení:

Tabulka 2: Konkrétní potřeby škol

Název rizika	Počet škol	Důvody
Nedostatek dětí a žáků	22	Ukazuje velmi silný demografický pokles v území a reálně ohrožení udržitelnosti malých škol.
Nedostatek finančních prostředků	17	Ukazuje na napjaté rozpočty, obtíže s provozními výdaji a investicemi.
Nedostatek pedagogických pracovníků	14	Souvisí s dlouhodobou nestabilitou a pravděpodobně nízkou atraktivitou profese v území.
Legislativní nároky	13	Jedná se o přetížení administrativou, časté změny a složitost povinností.
Nesystémové změny ve školství	12	Mluví o nejistotě, nestabilitě systému a častých úpravách, které komplikují dlouhodobé plánování.
Nedostatek pedagogických pracovníků	6	Problém s obsazováním pracovních pozic, který může ovlivnit chod školy.
Nedostatek lídrů v pozici ředitelů	4	Jde o menší, ale závažné riziko – nedostatek kvalitních vedení komplikuje koncepční rozvoj škol.
Nové RVP	4	Jedná se o proměnu kurikula, potřebu příprava a metodického vedení.

Zdroj: dotazníkové šetření ve školách, podzim 2025

2.1 Rizika dle typů škol

Mateřské školy nejčastěji uvádějí následující rizika:

- Nedostatek dětí – velmi silné riziko
- Nedostatek finančních prostředků
- Legislativní nároky
- Nesystémové změny ve školství

Mateřské školy jsou nejohroženější demografickým poklesem a administrativní zátěží.

Základní školy – samostatné

- Nedostatek pedagogů
- Nedostatek žáků

- Legislativní nároky
- Nesystémové změny ve školství

Základní školy řeší hlavně personální stabilitu, legislativní změny a udržitelnost tříd.

Základní a mateřské školy – spojené

- Nedostatek dětí a žáků
- Nedostatek financí
- Nedostatek pedagogů i nepedagogů
- Nesystémové změny a legislativní nároky

Spojené základní a mateřské školy nesou kumulovaný tlak obou stupňů školství.

Speciální základní a mateřská škola

- Nedostatek financí
- Nedostatek pedagogů
- Legislativní nároky
- Nesystémové změny

Speciální škola řeší podobné problémy jaké běžné školy, ale legislativa na ně dopadá ještě silněji.

Základní umělecké školy

- Finanční rizika
- Nedostatek pedagogů i nepedagogů
- Riziko nového RVP
- Nedostatek dětí a žáků

ZUŠ jsou ohrožené změnami RVP i demografií.

2.2 Dopady na území

Na území se projevují různé výzvy, které ovlivňují fungování škol a kvalitu vzdělávání. Mezi hlavní patří reálné riziko rušení tříd a slučování škol v důsledku **demografického poklesu**, což ohrožuje dostupnost vzdělávacích služeb pro místní obyvatele. Dalším problémem může být **personální nestabilita** – nedostatkem nepedagogických pracovníků ve školách může dojít k ohrožení chodu školy, nedostatek pedagogických pracovníků ztěžuje dlouhodobé plánování a kontinuitu výuky. **Finanční nejistota** se projevuje omezenými rozpočty, snižuje schopnost škol se rozvíjet a investovat do moderních výukových metod a vybavení. Kromě toho slabé **systémové ukotvení a časté legislativní či organizační změny** komplikují stabilní fungování malých škol, což může negativně ovlivnit jejich schopnost reagovat na místní potřeby.